УДК 338.48

Корнієнко О. М.
к.е.н., доцент кафедри туристичного,
готельного та туристичного бізнесу
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Після того як пандемія призупинила міжнародні подорожі, багато хто вважав 2022 рік «проривним» для сектору гостинності. Країни скасували більшість обмежень карантину та спостерігали зниження кількості нових інфекцій, тоді як значна частина їхнього населення була повністю вакцинована. Індустрія туризму чекала початку 2022 року, щоб оговтатися від втрат, пов'язаних з пандемією. Очікувалося, що в січні 2022 року європейський туризм повернеться до допандемічного рівня вже у 2023 році, але російсько-український конфлікт, який спалахнув наприкінці лютого, змусив погіршити цей прогноз [1].

Туризм в Україні практично нівельовано. Фактично з 24 лютого в'їзний туристичний потік втрачений на 100%, діловий туризм заморожений, а місцевий туризм перетворився на рух внутрішньо переміщених осіб [2].

Більшість готелів зруйновано повністю, зачинено або адаптовано під потреби житла для внутрішньо переміщених осіб. Багато туристичних операторів призупинило свою діяльність або зменшили кількість та географію маршрутів [3]. Але доцільно наголосити, що індустрія туризму продовжує функціонувати навіть під час війни.

Сфера туризму, не дивлячись, на важкі обставини продовжує боротися зі складнощами. Зараз туризм функціонує приблизно на 30%, більша частка якого припадає на подорожі в середині країни.

Багато туристичних фірм перекваліфікувалися у волонтерські і роблять усе за для підримку української армії усім необхідним, а також переселенців, розміщуючи їх у санаторіях та організовуючи їх пересування далі.

Попит та запити на подорож почали рости на початку літа. Проте, якщо порівнювати нинішні бронювання навіть з обсягом

попереднього року (який також був складним через пандемію), то падіння визначався різкий спад попиту. Так, за даними внутрішньої статистики одного з найбільших національних туроператорів, у червні 2022 року тури з України забронювали близько 1440 туристів, а в тому ж місяці 2021 року – понад 95000 мандрівників. Такі цифри демонструють загальний стан справ у галузі. В майбутньому на нас, звичайно, чекає відновлення, але щодо виїзного туризму з України, то багато чого буде залежати від швидкості відновлення економіки після війни [6].

Державна агенція розвитку туризму (ДАРТ) запропонувала кілька напрямів відновлення туристичної сфери в повоєнний період. Планується розробка туристичних програм місцями військової слави ЗСУ.

Зазначимо, що під час військових дій на карті України з'явилося багато міст та громад, які давали відсіч агресору: Харків, Маріуполь, Гостомель, Буча, Бородянка, Чорнобаївка, острів Зміїний тощо [4].

Можна відзначити такі перспективи туризму в Україні у повоєнний період, як [5]:

1. З досвіду країн, що проживали війну, частка туристів лише зростає через шалений інтерес до місць, що стають маршрутами пам'яті та знаковими післявоєнними локаціями. Після війни актуальним може бути пізнавальний туризм – «відвідати та побачити на власні очі» звірства, які відбувалися у Маріуполі, Бучі, Ірпені, Харкові та інших містах і селах. Це дуже боляче, але важливо для переосмислення, щоб історія не повторилася знову.

2. Меморіалізація певних місць в Україні, таких як Чорнобаївка, Зміїний острів можуть стати своєрідними символами слави. Мери і голови громад мають планувати як розбудовувати свої міста і села, щоб залишити неторканими певні зруйновані об'єкти – люди повинні пам'ятати, що відбувалося.

3. Підтримка туристичної галузі можлива за допомогою акції «благодійне бронювання», яке можна зробити через сайт Асоціації готелів та курортів України. Достатньо використати фільтр «акція Visit Ukraine in future» у тому місті, яке є бажання підтримати. Розмір внеску може регулюватися кількістю ночей (40–50 євро за добу), які можна сплатити карткою. Асоціація готелів та курортів України (UHRA) вже отримує численні запити від дружніх іноземних готельних асоціацій-членів HOTREC, які хочуть підтримати готельну

сферу та українців, які страждають від дій сусідньої країни-агресора. Про це свідчить президент Асоціації Ірина Сідлецька [7].

Отже, сфера туризму України останнім часом зазнала значних збитків через широкомасштабне російське вторгнення. В світовій практиці туризму існує багато прикладів швидкого відновлення сфери туризму після масштабних військових конфліктів. Після встановлення миру створиться нова спадщина, спостерігатимуться нові тенденції туризму на внутрішньому ринку, зросте зацікавленість до історії та традицій.

Література:

1. How the War in Ukraine Affected Tourism in Europe. *The Warsaw Institute Review*. 2022. URL: https://warsawinstitute.review/news-en/how-the-war-in-ukraine-affected-tourism-in-europe/ (дата звернення: 07.11.2022).
2. Чорний О. Найкращі часи – попереду. Що відбувається з туризмом в Україні під час війни. *Інформаційне агентство РБК – Україна* URL: https://www.rbc.ua/ukr/travel/samye-rkie-vremena-vperedi-proishodit-turizmom-1657645856.html (дата звернення: 07.11.2022).
3. Як війна в Україні вплинула на європейський туризм? *Державне агентство розвитку туризму*. URL: https://www.tourism.gov.ua/blog/yak-viyna-v-ukrayini-vplinula-na-ievropeyskiy-turizm (дата звернення: 08.11.2022).
4. Як війна змінить мандрівки Україною після перемоги над ворогом. *Інформаційне агентство РБК – Україна*. URL: www.rbc.ua/ukr/travel/novaya-stranitsa-voyna-izmenit-puteshestviya-1649942226.html (дата звернення: 06.11.2022).
5. Корчевська Л. Стан, особливості та перспективи туризму у воєнний та поствоєнний періоди. *Управління розвитком сфери гостинності: регіональний аспект* : матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, 5 травня 2022 р. Чернівці : Технодрук, 2022. С. 337–341.
6. Маджумдар О. Найважчий сезон. Стали відомі втрати туризму в Україні під час війни. *Інформаційне агентство РБК – Україна*. URL: https://www.rbc.ua/ukr/travel/samyy-trudnyy-sezon-stali-izvestny-poteri-1662112736.html (дата звернення: 09.11.2022).

7. «Visit Ukraine In the future»: українські готелі в гарячих точках просять світ про підтримку. URL: https://visitukraine.today/uk/blog/214/visit-ukraine-in-the-future-ukrainski-goteli-v-garyacix-tockax-prosyat-svit-pro-pidtrimku (дата звернення: 05.11.2022).